

บทความวิจัย (Research article)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษา
มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นามน ประจำปี พ.ศ. 2565

Factors Influencing Students' Decision-Making in the Election of
Student Council Members at Kalasin University, Namon Campus,
2022

กิตติยา คงชู¹ สิริรินดา กมลเขต^{1*} และ อธิพงษ์ ภูมิแสวง¹

Kithiya Kongchoo¹, Sirinda kamolkhet^{1*} and Atipong phumeesaeng¹

วันที่รับบทความ (Received)

3 กันยายน 2567

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised)

12 พฤศจิกายน 2567

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)

18 พฤศจิกายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นามน ประชากร คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - ปีที่ 4 มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นามน จำนวน 2,360 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่าง จำนวน 342 คน ใช้แบบสอบถามและเก็บข้อมูลโดยใช้ Google form สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็น เพศหญิง 231 คน คิดเป็นร้อยละ 66 มีอายุระหว่าง 18 - 24 ปี 312 คน คิดเป็นร้อยละ 89.14 กำลังศึกษาในคณะศิลปศาสตร์ 143 คน คิดเป็นร้อยละ 40.86 และกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 48 ภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านนโยบาย ($\bar{X} = 3.17$) นโยบายควรมีความน่าเชื่อถือและมีความชัดเจน มีประโยชน์ต่อนักศึกษาและสถาบัน ข้อเสนอแนะ ควรให้ความสำคัญกับวิธีการหาเสียง การประชาสัมพันธ์

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

¹Faculty of Liberal Arts, Kalasin University

*Corresponding author email: sirinda.ma@ksu.ac.th

การเลือกตั้ง ใช้โซเชียลมีเดียในการหาเสียง ลงพื้นที่เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นและเสนอให้มีการเลือกตั้งแบบออนไลน์

คำสำคัญ : ปัจจัย, สถานักศึกษา, การเลือกตั้ง

Abstract

The purpose of this research is to study the level of factors influencing students' decisions in the Kalasin University Student Council election in the Namon area. The research population consists of 2,360 undergraduate students, spanning first- to fourth-year levels at Kalasin University, Namon. This research uses a quantitative approach. The sample group consistend of 342 students and was selected through accidental random sampling. Data were collected via self-administered questionnaires using Google Forms. Statistical analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research findings were as follows: the majority of respondents were female (231 students, or 66%), between 18 and 24 years old (312 students, or 89.14%), studying in the Faculty of Liberal Arts (143 students, or 40.86%), and second-year students (168 students, or 48%). Overall, the factors influencing the election were moderate (mean = 3.16). Considering each aspect, it was found that the policy was the highest level (mean = 3.17). The policy should be reliable, clear, and beneficial to students and the institution. Suggestions include focusing on campaign tactics, election advertising, using social media for campaigning, connecting directly with students to obtain feedback, and creating an online voting system.

Keywords : Factors, Student Council, Election

บทนำ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เมื่อประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การเปลี่ยนแปลงนี้ได้ดำเนินมาอย่างยาวนานกว่าหลายทศวรรษ โดยเน้นความสำคัญของประชาชนในฐานะเจ้าของประเทศ เปิดโอกาสให้พวกเขามีส่วนร่วมในการบริหารและขับเคลื่อนประเทศ ระบอบประชาธิปไตยนี้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการเลือกพรรคการเมืองและผู้นำ เพื่อเข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศ ในปัจจุบัน ประชาชนตระหนักถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเลือกพรรคการเมืองมากยิ่งขึ้น เนื่องจากพรรคการเมืองที่ได้รับเลือกจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งหัวหน้าพรรคและพรรคการเมืองต้องได้รับความไว้วางใจจากประชาชน เพื่อสามารถบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จที่จะนำพาพรรคการเมืองไปสู่การได้รับคะแนนเสียงและชัยชนะในการเลือกตั้ง (จารุวัฒน์ ตาลปาหว่าน, 2566) แม้ว่าแนวคิดประชาธิปไตยในบริบทของการเมืองและการปกครองอาจดูห่างไกลหรือยากที่จะ

เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไป แต่แนวคิดประชาธิปไตย (Democracy) ยังคงเป็นรากฐานสำคัญทางการเมืองที่มีบทบาทหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นปรัชญาทางการเมือง อุดมการณ์ ทัศนคติ หรือกระบวนการทางการเมือง ประชาธิปไตยไม่เพียงแต่เป็นระบอบการปกครองที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเท่านั้น แต่ยังเป็นกรอบที่กำหนดแนวทางและค่านิยมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับของสังคม เป็นรากฐานที่สนับสนุนให้ประชาชนมีสิทธิ์และเสียงในการกำหนดอนาคตของตนเองและประเทศชาติ (เกรียงไกร รอบรู้, 2561)

เพื่อให้การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นไปอย่างสมบูรณ์จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องส่งเสริมทั้งด้านวิชาการและงานกิจกรรมนักศึกษาไปพร้อม ๆ กัน การผสมผสานนี้ไม่เพียงช่วยเสริมสร้างทัศนคติในเชิงบวกของนักศึกษาเท่านั้น แต่ยังสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนอย่างรอบด้าน เนื่องจากหลักสูตรแต่ละวิชาอาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการและความสนใจของนักศึกษาได้ทั้งหมด การส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้ก้าวหน้าไปอย่างครบถ้วน งานกิจการนักศึกษาควรดำเนินควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้มั่นใจว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปจะมีคุณภาพและมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (มคอ.) นักศึกษาควรรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อสังคม พร้อมกับกระบวนการเรียนการสอน โดยมีกิจกรรมเสริมต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะและความสามารถในด้านต่าง ๆ (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, 2560) สอดคล้องกับ (สุทธิพงษ์ สุทธิลักษณ์กุล, พายุ นาวาคุระ, 2564. น.11) การสนับสนุน ส่งเสริม และปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนเป็นแนวทางที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เนื่องจากเยาวชนเป็นกลุ่มที่มีพลังและศักยภาพในการนำพาประเทศไทยไปสู่อนาคตที่ดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะเยาวชนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีความสามารถในการแสดงออกทางความคิด การปลูกฝังจิตอาสาและวิถีชีวิตตามหลักประชาธิปไตยในหมู่นิสิตนักศึกษา จะเป็นช่องทางสำคัญในการเผยแพร่ความรู้และค่านิยมเหล่านี้ไปยังครอบครัว เพื่อนร่วมสถาบันการศึกษา และชุมชน สถาบันทางการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมต่าง ๆ โดยบูรณาการการเรียนการสอนเข้ากับการปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตย การกลมกลืนกลาทางการเมืองเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักศึกษาได้มาซึ่งทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึก และค่านิยมทางการเมืองที่สอดคล้องกับระบบการเมืองของประเทศ สถาบันการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งในการหล่อหลอมพฤติกรรมประชาธิปไตยให้กับนักศึกษา ทำให้พวกเขาพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในสังคมและสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลงที่ดีต่อประเทศในอนาคต

เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมให้นักศึกษาได้รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ประกอบกับการมีกิจกรรมเสริมในด้านต่าง ๆ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษาเพื่อหาตัวแทนเป็นกรรมการตามระเบียบมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ว่าด้วยกิจกรรมนักศึกษา พ.ศ.2560 หมวด 5 สภานักศึกษา ข้อ 16 ให้มีสภานักศึกษา ประกอบด้วย สมาชิกสภานักศึกษาที่มาจากการเลือกตั้งทั่วไปของนักศึกษาซึ่งไม่อยู่ในระหว่างลาพักการเรียน คณะละ 3 คน โดยไม่ซ้ำชั้นปี ให้อธิการบดีแต่งตั้งผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภานักศึกษา ตามประกาศของคณะกรรมการเลือกตั้งประจำมหาวิทยาลัย (ระเบียบมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ว่าด้วยกิจกรรมนักศึกษา, 2560) และมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภา

นักศึกษา ประจำปี พ.ศ. 2565 พบว่า นักศึกษาจาก 3 คณะในพื้นที่นวม มีจำนวนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง 2,412 คน มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งจำนวน 896 คน คิดเป็นร้อยละ 38.00 จำแนกตามคณะได้ดังนี้ คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มีจำนวนผู้มีสิทธิ์ 1,671 คน มาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง 649 คน คิดเป็นร้อยละ 38.83 คณะศิลปศาสตร์ มีจำนวนผู้มีสิทธิ์ 406 คน มาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง 125 คน คิดเป็นร้อยละ 30.78 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ มีจำนวนผู้ใช้สิทธิ์ 335 คน มาใช้สิทธิ์เลือกตั้ง 122 คน คิดเป็นร้อยละ 36.41 จากสถิติผู้มีเลือกตั้งคณะศิลปศาสตร์ มีร้อยละผู้มีมาใช้สิทธิ์เลือกตั้งน้อยที่สุด (ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2565)

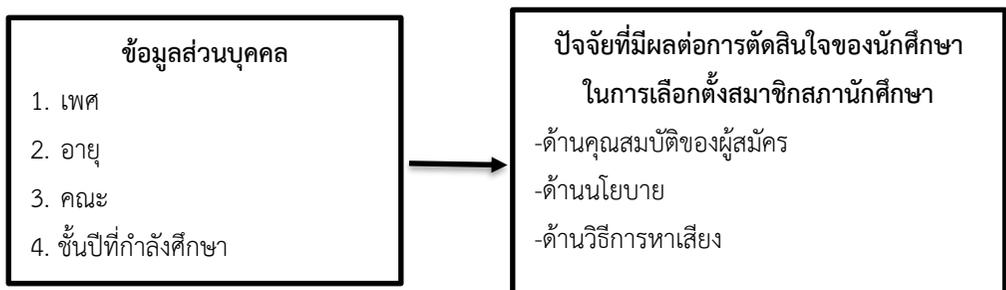
ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นวม ประจำปี พ.ศ. 2565 เพื่อเป็นข้อมูลในการเสนอแนวทางของกิจกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษา ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นวม ประจำปี พ.ศ. 2565

กรอบแนวคิดการศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ของจอมพงศ์ มงคลวนิช (2554) จารุวรรณ ถีกก้อง (2558) และภัทรพล เสริมทรง (2565) เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการศึกษานี้ ประกอบด้วย ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ด้านนโยบาย ด้านวิธีการหาเสียง สามารถอธิบายได้ตามภาพประกอบ ดังนี้:

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการศึกษา

วิธีการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative research) ใช้แบบสอบถามออนไลน์ คือ Google form โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วย

ตนเองซึ่งเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นามน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือนักศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นามน ปีการศึกษา 2565 รวมทั้งสิ้น 2,360 คน (สำนักส่งเสริมทะเบียนและงานวิชาการ, 2566) ประกอบด้วย

1. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ จำนวน 534 คน
2. คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 508 คน
3. คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา จำนวน 1,318 คน

กลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนนักศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นามนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) คำนวณกลุ่มตัวอย่างออกมาอย่างต่ำได้จำนวน 342 คน แต่เก็บข้อมูลจำนวน 350 คน เพื่อป้องกันความคาดเคลื่อนของข้อมูล

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนบุคคล ถามเกี่ยวกับ

1. เพศ 2. อายุ 3. คณะ และ 4. ชั้นปีที่ศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถาม ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษา ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ด้านนโยบาย และด้านวิธีการหาเสียง มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert คือ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างแบบสอบถาม

สร้างแบบสอบถามจากการศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งของนักศึกษาและการเลือกตั้งทั่วไป

นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Index of item objective congruence : IOC) โดยเลือกเอาข้อคำถามที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 -1.00 ขึ้นไปมีค่าความเที่ยงตรงสูงใช้ได้ จากนั้นนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองเก็บข้อมูลจำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลจากแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. แจกแบบสอบถามออนไลน์ให้นักศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นามน ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผ่าน Google form และเก็บด้วยตัวเอง ได้อธิบายวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาให้เข้าใจและประโยชน์ที่ได้รับจากการให้ข้อมูล โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 350 ชุด เพื่อป้องกันความคาดเคลื่อนของข้อมูล

2. รวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามทั้งหมด 350 ชุด แล้วนำมาทำการวิเคราะห์และประมวลผล

สถิติที่ใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นามน ประจำปี พ.ศ. 2565 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation:S.D.) สำหรับการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ (วนิดา วาดิเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์ และสมบัติ ทิฆมทรัพย์, 2560) หลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษาอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษาอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 เพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 66 เป็นเพศชาย จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 24.86 และเพศทางเลือก จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 9.14

อายุ พบว่า มีอายุระหว่าง 18 - 24 ปี จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 89.14 อายุระหว่าง 24 - 30 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.86 และต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4

คณะ พบว่า คณะศิลปศาสตร์ 143 คน คิดเป็นร้อยละ 40.86 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ 116 คน คิดเป็นร้อยละ 33.14 และคณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา 91 คน คิดเป็นร้อยละ 26

ชั้นปีที่ศึกษา พบว่า กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 48 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 34.29 ชั้นปีที่ 1 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.86 และ ชั้นปีที่ 4 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.85

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นวมน ประจำปี พ.ศ. 2565

ตารางที่ 1 ภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นวมน ประจำปี พ.ศ. 2565

ภาพรวมปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษา	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน (S.D.)	แปลความ
1. ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร	3.16	1.17	ปานกลาง
2. ด้านนโยบาย	3.17	1.05	ปานกลาง
3. ด้านวิธีการหาเสียง	3.14	1.06	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.16	1.09	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นวมน ประจำปี พ.ศ. 2565 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 1.09) เมื่อพิจารณาปัจจัยแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านนโยบาย ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 1.05) รองลงมา คือ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 1.17) และ ด้านวิธีการหาเสียง ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 1.06) ตามลำดับ แยกเป็นรายด้านได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน (S.D.)	แปลความ
1. ผู้สมัครมีบุคลิกที่มีความเป็นผู้นำและมี ความน่าเชื่อถือ	3.15	1.18	ปานกลาง
2. ผู้สมัครมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์	3.29	1.10	ปานกลาง
3. ผู้สมัครมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้ากับคน อื่นได้ง่ายและเป็นมิตรกับทุกคน	3.13	1.18	ปานกลาง

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน (S.D.)	แปรความ
4. ผู้สมัครมีอุดมการณ์ในการทำงานและมีความซื่อสัตย์	3.09	1.23	ปานกลาง
5. ผู้สมัครมีความเสียสละและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	3.14	1.18	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.16	1.17	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษามหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่น่านม่น ประจำปี พ.ศ. 2565 ปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 1.17) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้สมัครมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 1.10) รองลงมา คือ ผู้สมัครมีบุคลิกที่เป็นผู้นำและมีความน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 1.18) ผู้สมัครมีความเสียสละและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = 1.18) ผู้สมัครมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้ากับคนอื่นได้ง่ายและเป็นมิตรกับทุกคน ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 1.18) และผู้สมัครมีอุดมการณ์ในการทำงานและมีความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 1.23) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ปัจจัยด้านนโยบาย

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน (S.D.)	แปรความ
1. นโยบายเข้าใจง่ายแล้วตรงกับความต้องการของท่าน	3.14	1.07	ปานกลาง
2. นโยบายมีความน่าเชื่อถือและมีความชัดเจน	3.28	0.99	ปานกลาง
3. นโยบายสามารถนำมาปฏิบัติได้จริง	3.15	1.09	ปานกลาง
4. นโยบายมีประโยชน์ต่อนักศึกษาและสถาบัน	3.15	1.09	ปานกลาง
5. นโยบายมีแนวคิดในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสวัสดิการนักศึกษา	3.14	1.02	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.17	1.05	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นามน ประจำปี พ.ศ. 2565 ปัจจัยด้านนโยบาย ภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$, S.D.= 1.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นโยบายมีความน่าเชื่อถือและมีความชัดเจน ($\bar{X} = 3.28$, S.D.= 0.99) รองลงมา คือ นโยบายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและนโยบายมีประโยชน์ต่อนักศึกษาและสถาบัน ($\bar{X} = 3.15$, S.D.= 1.09) นโยบายเข้าใจง่ายแล้วตรงกับความต้องการของท่าน ($\bar{X} = 3.14$, S.D.= 1.07) และนโยบายมีแนวคิดในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสวัสดิการนักศึกษา ($\bar{X} = 3.14$, S.D.= 1.04) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ปัจจัยด้านวิธีการหาเสียง

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ส่วนเบี่ยงเบน	
		มาตรฐาน (S.D.)	แปลความ
1. มีการใช้โซเชียลมีเดียในการหาเสียง (เฟสบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ หรือ โซเชียลมีเดียอื่น ๆ	3.06	1.08	ปานกลาง
2. มีสื่อในการหาเสียง เช่น โปสเตอร์ ป้าย ไว้นิล แผ่นพับ หรือสื่ออื่น ๆ	3.24	1.04	ปานกลาง
3. มีการลงพื้นที่หาเสียงตามคณะต่าง ๆ	3.12	1.07	ปานกลาง
4. มีการเปิดเวทีเพื่อเสนอนโยบายและ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น	3.15	1.06	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.14	1.06	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นามน ประจำปี พ.ศ. 2565 ปัจจัยด้านวิธีการหาเสียง ภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, S.D.= 1.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีสื่อในการหาเสียง เช่น โปสเตอร์ ป้ายไว้นิล แผ่นพับ หรือสื่ออื่น ๆ ($\bar{X} = 3.24$, S.D.= 1.04) รองลงมา มีการเปิดเวทีเพื่อเสนอนโยบายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ($\bar{X} = 3.15$, S.D.= 1.06) มีการลงพื้นที่หาเสียงตามคณะต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.12$, S.D.= 1.07) และมีการใช้โซเชียลมีเดียในการหาเสียง (เฟสบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม หรือโซเชียลมีเดียอื่น ๆ) ($\bar{X} = 3.06$, S.D. = 1.08) ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 66 มีอายุระหว่าง 18-24 ปี จำนวน 312 คน คิดเป็นร้อยละ 89.14 กำลังศึกษาในคณะศิลปศาสตร์ จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 40.86 และกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 จำนวน 168 คนคิดเป็นร้อยละ 48 ผลจากการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกตั้งสมาชิกสภานักศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ พื้นที่นาจนประจําปี พ.ศ. 2565 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.16$) เมื่อพิจารณาปัจจัยแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มากที่สุด คือด้านนโยบาย ($\bar{X} = 3.17$) รองลงมา คือ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ($\bar{X} = 3.16$) และ ด้านวิธีการหาเสียง ($\bar{X} = 3.14$)

ด้านนโยบาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=3.17$) แสดงให้เห็นว่าในการเลือกตั้ง นโยบายควรมีความน่าเชื่อถือ และมีความชัดเจน มีประโยชน์ต่อนักศึกษาและสถาบัน นักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ซึ่งเป็นปีที่กำลังมีความสนใจต่อการทำงานของสภานักศึกษา เพศผู้หญิงตอบแบบสอบถามมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีความต้องการในนโยบายที่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง มีแนวคิดในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสวัสดิการนักศึกษา เข้าใจง่ายแล้วตรงกับความต้องการของนักศึกษา และผู้สมัครรับเลือกตั้งควรเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีบุคลิกที่มีความเป็นผู้นำและมีความน่าเชื่อถือ มีความเสียสละและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้ากับคนอื่นได้ง่ายและเป็นมิตรกับทุกคน มีอุดมการณ์ในการทำงานและมีความซื่อสัตย์ สอดคล้องกับ ดูบริน (Dubrin. 1998 : 38) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของภาวะผู้นำ ที่มีประสิทธิผล จะประกอบด้วยมีความเชื่อมั่น น่าไว้วางใจ มีลักษณะโดดเด่นจนครอบงำคนอื่นได้ กล่าวแสดงออก การแสดงออกเชิงรุกที่เหมาะสม ความมั่นคงทางอารมณ์ ความกระตือรือร้น สอดคล้องกับ ชมภู่อ., พระเทพปริยัติเมธีและอบสิน ส. (2023). ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านนโยบาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งการตัดสินใจเลือกอาศัยหลักสัปปริสธรรม 7 แปลความได้ว่า คือ 1) มีหลักการงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีความจริงใจ 2) มีนโยบายที่สามารถแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของประชาชนโดยตรง มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล แก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี 3) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การวางตัวได้อย่างเหมาะสม และมีภาวะความเป็นผู้นำ 4) ใช้งบประมาณแผ่นดินเท่าที่จำเป็น คุ่มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด 5) อุทิศเวลาให้กับงานอย่างสม่ำเสมอ ปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ทันสมัย 6) เป็นที่พึ่งพาของประชาชนได้ มีความรับผิดชอบต่อบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และ 7) เข้าใจและคำนึงถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิธีการหาเสียง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) ข้อที่มีคะแนนต่ำสุดคือ มีการใช้โซเชียลมีเดียในการหาเสียง (เฟสบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม หรือโซเชียลมีเดียอื่น ๆ) ($\bar{X} = 3.06$) มีการลงพื้นที่หาเสียงตามคณะต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.12$) มีการเปิดเวทีเพื่อเสนอนโยบายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ($\bar{X} = 3.15$) สอดคล้องกับ อรรถฤติมา มีเดชาและคณะ (2566). ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สมัคร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2566 เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสงขลา พ.ศ. 2566 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการณรงค์หาเสียง ด้านกระแสทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก คือ มีบุคคลในพื้นที่ที่เป็นที่นับถือมาช่วยหาเสียง การมีวิธีการหาเสียงที่แปลกแตกต่างจากผู้สมัครท่านอื่น การปรากฏตัวเป็นข่าวในสื่อต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ การใช้รถแห่กระจายเสียงในการหาเสียงทุกเส้นทาง และควรมีป้ายโฆษณาหาเสียงตามพื้นที่ต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะ

เชิงนโยบายการเลือกตั้ง

1. ด้านวิธีการหาเสียง จากที่มีปัจจัยการตัดสินใจที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของการประชาสัมพันธ์ในการเลือกตั้ง มีข้อเสนอแนะว่า ควรใช้โซเชียลมีเดีย เช่น เพจบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ และแพลตฟอร์มอื่น ๆ ในการหาเสียง นอกจากนี้ ควรมีการลงพื้นที่เพื่อหาเสียงตามคณะต่าง ๆ และเปิดเวทีเพื่อเสนอความคิดเห็นและนโยบายอย่างกว้างขวาง การประชาสัมพันธ์ควรทำให้มีความละเอียดและครอบคลุมมากขึ้น ทั้งในเรื่องของข้อมูลผู้สมัคร วัน เวลา สถานที่ และรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ข้อมูลถึงมือนักศึกษาอย่างทั่วถึง ปัจจุบัน การประชาสัมพันธ์ยังค่อนข้างน้อยและไม่ทั่วถึง ซึ่งอาจส่งผลให้นักศึกษาได้รับข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอและอาจกระทบต่อการตัดสินใจเลือกตั้งได้ และได้เสนอให้มีการเลือกตั้งแบบออนไลน์ด้วย

2. ด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ผู้สมัครควรมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีบุคลิกที่มีความเป็นผู้นำและมีความน่าเชื่อถือ มีความเสียสละและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความรู้ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความยุติธรรม และซื่อสัตย์สุจริต มีความตื่นตัวและเตรียมพร้อม

3. ด้านนโยบาย ผู้สมัครควรกำหนดนโยบายที่เข้าใจง่ายและตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษา นโยบายควรมีแนวคิดในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสวัสดิการนักศึกษา มีข้อเสนอแนะว่า นโยบายของผู้สมัครในปัจจุบันยังขาดความน่าสนใจและไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษาอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ นโยบายควรเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

เอกสารอ้างอิง

กฤตยา มามีชัย (2562). การศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2566, จาก <https://etheses.rbru.ac.th/showthesis.php?theid=279&group=20&depid=3>

เกรียงไกร รอบรู้ (2561). การเสริมสร้างแนวคิดประชาธิปไตยให้นักศึกษาผ่านรูปแบบการเลือกตั้ง

ประธานชั้นปีของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. Vol. 17, No. 2, July-December, 2018

จรรุวัฒน์ ตาลป่าหว้าน (2566). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกพรรคการเมืองของนักศึกษา

- มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. *Journal of Organizational Management Excellence* ISSN : 3027-7213 (Online) Vol. 1 No. 2 (March - April 2023)
- จรรุวรรณ กีก้อง (2558). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม.วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารจัดการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช (2554). การศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน : การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีสยาม.
- ชมภู อ., พระเทพปริยัติเมธีและอบสิณ ส. (2023). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนในเขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 6(2), 323334. สืบค้นเมื่อ 18 กันยายน 2566, จาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jra/article/view/258706>
- มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ (2564). ประวัติมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2566, จาก <https://th.ksu.ac.th/>
- _____ . ระเบียบมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ว่าด้วย กิจกรรมนักศึกษา พ.ศ. 2560. สืบค้นเมื่อ 19 มีนาคม 2566 จาก https://stde-ag.ksu.ac.th/manage/upload_file/nm7BO0k8Trn20190705110325.pdf
- _____ . (2565). ประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- _____ . (2560). สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- วนิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศโนสสัย และสมบัติ ทีฆทรัพย์. (2560). ระเบียบวิธีวิจัยจากแนวคิดทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).
- สุทธิพงษ์ สุทธิลักษณ์กุล, พายุ นาวาคุระ (2564). บทบาทของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีในการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย: กรณีศึกษา การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วน จังหวัดและสมาชิกสภาจังหวัดอุบลราชธานี. *มนุษย์สังคมสาร (มสส.)*. ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2564). น.3.
- อรรณูติมา มีเดชา, และชาญชัย จิตรเหล่าอาพร (2567). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกผู้สมัครสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2566 เขตเลือกตั้งที่ 1 จังหวัดสงขลา. *วารสารการบริหารและสังคมศาสตร์ปริทรรศน์* ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 (มีนาคม - เมษายน 2567). น.11.
- Dubrin, A.J. (1998). *Leadership. Research Finding, Practice , and Skill*. Boston : Houghton.
- Thangjuong, Y. (2006). *The democratic political culture of the student of Uttaradit Rajabhat University students*. Uttaradit: Uttaradit Rajabhat University. [in Thai]
- Yamane, T. (1973). *Statistic: An introductory analysis (3rded.)*. New York: Harper and Row.